МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Федеральное государственное автономное образовательное учреждение
высшего образования
"Казанский (Приволжский) федеральный университет"
Высшая школа национальной культуры и образования им. Габдуллы Тукая

УТВЕРЖДАЮ
Проректор
по образовательной деятельности КФУ
Проф. Таюрский Д.А.
____
"___"______________20___ г.

Программа дисциплины

Методика обучения и воспитания в области татарской литературы Б1.Б.11.2

Направление подготовки: 44.03.05 - Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки)
Профиль подготовки: Родной (татарский) язык и литература и иностранный язык (турецкий)
Квалификация выпускника: бакалавр
Форма обучения: очное
Язык обучения: русский
Автор(ы):
Каюмова Г.Ф.
Рецензент(ы):
Сайфулина Ф.С.

СОГЛАСОВАНО:
Заведующий(ая) кафедрой: Сайфулина Ф. С.
Протокол заседания кафедры No ___ от "____" ___________ 201__г
Учебно-методическая комиссия Института филологии и межкультурной коммуникации (Высшая школа национальной культуры и образования им. Габдуллы Тукая):
Протокол заседания УМК No ____ от "____" ___________ 201__г

Регистрационный No

Казань
2019

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Содержание

1. Цели освоения дисциплины

2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы

3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля

4. Структура и содержание дисциплины/ модуля

5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения

6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов

7. Литература

8. Интернет-ресурсы

9. Материально-техническое обеспечение дисциплины/модуля согласно утвержденному учебному плану

Программу дисциплины разработал(а)(и) доцент, к.н. Каюмова Г.Ф. кафедра татарской литературы Высшая школа национальной культуры и образования им. Габдуллы Тукая , Geljusya.Kayumova@kpfu.ru

1. Цели освоения дисциплины

ель дисциплины:

- помощь студентам в систематизации и осмыслении полученных знаний и умений по специальности и вооружить их необходимыми научно-методическими знаниями и новыми технологиями о процессе обучения родной литературе в современной школе, формирование творческого потенциала личности учителя-словесника.

Задачи дисциплины:

- обеспечить методическую подготовку студентов и подготовить их к практической работе в школе;
- ознакомить студентов с целями и задачами, принципами и методами, способами и содержанием методики преподавания родной литературы;
- ознакомить студентов с современными педагогическими и информационными технологиями;
- выбор технологий обучения в зависимости от возрастных возможностей, личностных достижений, в зависимости от специфики учебного предмета и содержания изучаемого учебного материала;
- ознакомить студентов с методикой и технологиями анализа школьных программ и учебников;
- разнообразить технологии обучения школьников в системе филологического анализа;
- воспитать у студентов потребность в самообразовании, навыки самостоятельной работы с научно-методической литературой, развивать индивидуальные творческие способности.

Предусмотрено ознакомление студентов с разными методическими направлениями, овладение умениями получения информации с учетом современных информационных технологий и специальными типами умений, обеспечивающих осмысление практики организации обновленного учебного процесса.

Изучение дисциплины отвечает следующим задачам п 7.1 обновленного ГОС ВПО и ориентирует на следующие виды профессиональной деятельности учителя родного языка и литературы:

в области учебно-воспитательной деятельности:

- осуществление процесса обучения в соответствии с образовательной программой;
- планирование и проведение учебных занятий с учетом специфики тем и разделов программы в соответствии с учебным планом;
- использование современных научно обоснованных приемов, методов и средств обучения;
- использование технических средств обучения, информационных и компьютерных программ;
- применение современных средств оценивания результатов обучения (бально-рейтинговая система);
- формирование у учащихся духовных, нравственных ценностей и чувства патриотизма в полиэтнической и поликультурной среде;
- приминение технологий здоровьесберегающей среды для обучающихся;
- организация и проведение внеклассных мероприятий.

в области научно-методической деятельности:

- выполнение научно-методической работы, участие в работе научно-методических объединений;
- приминение возможных технологий и методики построения урока, ориентированного на развитие ключевых компетентностей школьников;
- анализ собственной деятельности с целью ее совершенствования и повышения своей квалификации.

Выпускник, получивший квалификацию учитель татарского языка и литературы, подготовлен к выполнению основных видов профессиональной деятельности учителя татарского языка и литературы, решению типовых задач профессиональной деятельности в учреждениях среднего общего (полного) образования.

2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы высшего профессионального образования

Данная учебная дисциплина включена в раздел "Б1.Б.11 Дисциплины (модули)" основной образовательной программы 44.03.05 Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки) и относится к базовой (общепрофессиональной) части. Осваивается на 3, 4 курсах, 5, 6, 7 семестры.

вляется предметом педагогического цикла.

3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля

В результате освоения дисциплины формируются следующие компетенции:

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ОПК - 2 (профессиональные компетенции)	особенностью использовать систематизированные теоретические и практические знания гуманитарных, социальных и экономических наук при решении социальных и профессиональных задач;
ОПК - 3 (профессиональные компетенции)	овладением основной профессиональной культуры;
ОПК -1 (профессиональные компетенции)	осознанием социальной значимости своей профессии, обладанием мотивацией к осуществлению профессиональной деятельности;
ОПК -4 (профессиональные компетенции)	способностью нести ответственность за результаты своей профессиональной деятельности;
ПК-1, 4 (профессиональные компетенции)	способностью разрабатывать учебные программы базовых и элективных курсов в различных образовательных учреждениях ; ? способностью осуществлять педагогическое сопровождение процессов социализации и профессионального самоопределения обучающихся , подготовки их к сознательному выбору профессии;
ПК - 13 (профессиональные компетенции)	способностью использовать в учебно-воспитательной деятельности основные методы научного исследования.

В результате освоения дисциплины студент:

1. должен знать:

особенности современных технологий и методики родной литературы как науки, ее предмет, задачи и содержание;

- традиции и новаторство в обучении, воспитании и развитии учащихся на уроках родной литературы;
- научные основы технологий и методики преподавания родной литературы;
- общедидактические и частнометодические принципы обучения родной литературе;
- методы, приемы и средства обучения родной литературе в школе;

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

- типы и структурные элементы уроков разных типов;
- технологии обучения в системе филологического образования: урочные и внеурочные, традиционные и современные, групповые и индивидуальные;
- методы научного исследования;
- особенности изучения разделов школьного курса родной литературы;
- методику работы в старшей профильной школе;
- методику проведения внеклассной работы;

2. должен уметь:

определять цели и задачи обучения;

- использовать возможности родной литературы для развития познавательного интереса и формирования учебной инновации;
- планировать учебный материал в соответствии с программой;
- разрабатывать конспекты уроков разных типов и форм;
- проводить различные виды анализа урока;
- готовить учащихся к изложениям и сочинениям;
- проверять тетради и проводить работу над ошибками;
- применять новые технологии в обучении;
- использовать ТСО и средства наглядности;
- проводить все виды внеклассной работы по предмету;

3. должен владеть:

элементами научно-исследовательской работы на материале курса родной литературы;

- традиционными и новыми технологиями преподавания родной литературы.

4. должен демонстрировать способность и готовность:

составить планы уроков разных типов; ведению уроков по татарской литературе в среднем звене и в старших классах; консультировать ученика по программным матиралам; заменить учителя школы.

4. Структура и содержание дисциплины/ модуля

Общая трудоемкость дисциплины составляет 5 зачетных(ые) единиц(ы) 180 часа(ов).

Форма промежуточного контроля дисциплины: зачет в 5 семестре; отсутствует в 6 семестре; экзамен в 7 семестре.

Суммарно по дисциплине можно получить 100 баллов, из них текущая работа оценивается в 50 баллов, итоговая форма контроля - в 50 баллов. Минимальное количество для допуска к зачету 28 баллов.

86 баллов и более - "отлично" (отл.);

71-85 баллов - "хорошо" (хор.);

55-70 баллов - "удовлетворительно" (удов.);

54 балла и менее - "неудовлетворительно" (неуд.).

4.1 Структура и содержание аудиторной работы по дисциплине/ модулю

Тематический план дисциплины/модуля

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
1.	Тема 1. Методика обучения и воспитания в области преподавания литературы как наука и основные ее развития.	5		4	0	0	
2.	Тема 2. Отражение литературного образования в стандартах, программах, учебниках	5		0	6	0	
3.	Тема 3. Этапы развития методики преподавания татарской литературы	5		8	0	0	
4.	Тема 4. Методы, приемы и средства обучения татарской литературе	5		4	0	0	
5.	Тема 5. Изучение произведений с учетом их родовой специфики.	5		4	8	0	
6.	Тема 6. Изучение произведений народного творчества	5		0	8	0	
7.	Тема 7. Работа над составлением конспекта урока по изучению биографии писателя, лирических, эпических, драматических произведения	5		4	8	0	
8.	Тема 8. Обучение татарской литературе в старших классах. Методика изучения обзорных тем	6		4	4	0	
10.	Тема 10. Методика изучения литературно-критических статей.	6		0	6	0	
11.	Тема 11. ехнологии при изучении татарской литературы	6		4	6	0	

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
12.	Тема 12. Интеграционные прмемы обучения на уроках татарской литературы	6		4	4	0	
13.	Тема 13. Организация самостоятельной работы учащихся	6		4	0	0	
14.	Тема 14. Внеклассная и внешкольная работа по литературе.	7		4	4	0	
15.	Тема 15. Методика организации проведения внеклассной работы по литературе.	7		0	6	0	
16.	Тема 16. Анализ посещенного в школе урока или спектакля	7		4	0	0	
.	Тема . Итоговая форма контроля	5		0	0	0	Зачет
.	Тема . Итоговая форма контроля	7		0	0	0	Экзамен
	Итого			48	60	0	

4.2 Содержание дисциплины

Тема 1. Методика обучения и воспитания в области преподавания литературы как наука и основные ее развития.

лекционное занятие (4 часа(ов)):

Әдәбият укыту методикасы курсының теоретик нигезләре. Курсның асылы, предметы, эчтәлеге. Әдәбият укыту методикасының методологик нигезләре: иҗтимагый фәннәр, әдәбият белеме, лингвистика, татар телен укыту методикасы, рус әдәбиятын укыту методикасы, педагогика, психология, эстетика белән бәйләнеше.

Тема 2. Отражение литературного образования в стандартах, программах, учебниках

практическое занятие (6 часа(ов)):

Әдәбиятның иҗтимагый һәм эстетик функцияләренең күптөрлелеге. Мәктәптә әдәбият укытуның бурычлары: әдәбиятка мәхәббәт уяту, китап белән кызыксындыру, тормышка әзерләү, әхлак тәрбиясе бирү, матурлыкны тоярга, аңларга өйрәтү, эстетик зәвык тәрбияләү, укучыларның язма һәм сөйләм телен үстерү, укучыларда милли рух, үз халкының сәнгатенә, тарихына, мәдәниятына ихтирам, горурлык хисләре уяту. Әдәбият укытуның принциплары: фәннилек, тарихилык, эзлеклелек, укыту һәм тәрбиянең берлеге, әдәбиятны сүз сәнгате буларак өйрәнү, әдәби әсәрне субьектив кабул итү, эчтәлек һәм форма берлеге, гуманлылык.

Тема 3. Этапы развития методики преподавания татарской литературы

лекционное занятие (8 часа(ов)):

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

XIX йөздә мәктәп-мәдрәсәләрдәге үзгәрешләр, яңа төрдәге уку йортлары барлыкка килү. Беренче дәреслек һәм хрестоматияләр басылып чыгу (М.Иванов, С.Кукляшев). Рус әдәбиятын укыту өлкәсендә Ф.Я.Буслаев, А.Д.Галахов эшчәнлеге. XIX йөзнең икенче яртысында методик фикер үсеше. К.Насыйриның әдәбият укыту өлкәсендәге эшчәнлеге. Ул төзегән уку китапларының төзелеше. Хезмәтләрендә әдәбият укытуга карата булган карашларының чагылышы . Рус әдәбиятын укыту мнтодикасын үстерүгә өлеш керткән галимнәр В.И.Водовозов, В.Я.Стоюнин, В.П.Острогорский, А.И.Незеленов, Л.И.Полтванов эшчәнлеге һәм хезмәтләре.

Тема 4. Методы, приемы и средства обучения татарской литературе

лекционное занятие (4 часа(ов)):

Әдәбиятны укыту методы, аның дидактик нигезләре һәм преметының үзенчәлекләре. Дидактикада яшәп килүче төп методларны төркемләү: мәгълүмат тапшыру чыганагына карап (С.И.Перовский); дидактик бурычларны чишүгә карап (М.А.Данилов, В.П.Есипов); танып-белү эшчәнлегенең активлыгына бәйле рәвештә (М.Н.Скаткин, И.Я.Лернер); укыту методлары һәм алымнарына карап (М.Н.Махмүтов); эшчәнлек төренә карап (Ю.К.Бабанский); татар әдәбиятын укыту өлкәсендәге методлар төрлелеге (Г.Тукай, Г.Ибраһимов, Г.Сәгъди, Ш.Сайкин, А.Әминов һ.б.); Бүгенге көндә өстенлек иткән методлар, аларның асылы. Рус әдәбиятын укыту өлкәсендәге Р.Н.Кудряшов тәкъдим иткән методлар. Әдәбият укыту өлкәсендә кулланыла торган алымнар: мәгълүмат бирү алымнары, анализ алымнары, иҗади эш алымнары.

Тема 5. Изучение произведений с учетом их родовой специфики.

лекционное занятие (4 часа(ов)):

4.1. Урта һәм югары сыйныфларда кереш дәресләр Кереш дәресләрнең төп вазифасы. Аның төрләре: Кереш дәресләрне үткәрүгә куела торган таләпләр. 4.2. Әдәби әсәрне уку Укучының эшчәнлек төре буларак уку, анализ, интерпретация. Укуны оештыру, уку төрләре. Өйдә һәм сыйныфта уку. Әдәбият дәресләрендә укытучының һәм укучыларның сәнгатьле укуы. Сәнгатьле укырга өйрәнү үзенчәлекләре. Әдәби әсәрне үзләштерү юллары. План төзү һәм эчтәлек сөйләү өстендә эшләү. Эчтәлек сөйләү төрләре. 4.3. Әдәби әсәрне өйрәнүнең әһәмиятле этабы буларак анализ Мәктәптә әдәби әсәрне анализлауның нигезе. Мәктәп анализы һәм фәнни анализ, аларның уртак һәм аермалы яклары. Мәктәп анализының төрләре: җентекле анализ, өлешчә анализ, күзәтү анализы. Әдәби әсәрне анализлау юллары: ?автор артыннан бару?, образлар системасы аша анализлау̧, проблемалы - тематик, катнаш, структураль, мәдәни ? тарихи, чагыштырма һ.б. 4.4. Йомгаклау дәресләре

практическое занятие (8 часа(ов)):

Эпик әсәрләрне өйрәнү Эпик әсәрләрне өйрәнү һәм кабул итү үзенчәлеге (роман, повесть, хикәя, мәсәл). Сюжет һәм хикәяләүче. Әдәби әсәрнең тулы анализы нигезенә таянып әсәрнең аерым эпизоды һәм образ-персонажлары өстендә эш. Әдәби әсәрне укуга һәм анализлауга кызыксынуны үстерүдә автор позициясен һәм язучы стилен аңлауның роле.

Тема 6. Изучение произведений народного творчества

практическое занятие (8 часа(ов)):

Мәктәптә халык авыз иҗаты әсәрләрен өйрәнү Халык авыз иҗаты турында белешмә бирү. Мәктәптә халык авыз иҗаты әсәрләрен өйрәнү тәртибе, максатлары. Фольклор жанрлары, аларның үзенчәлеге. Фольклорның эпик жанрлары (әкият, мәзәк). Аларны өйрәнү һәм анализлау методикасы. Җырлар, алардагы хис-кичереш. Аларда сүз һәм көй берлеге. Халык җырлары һәм аерым авторлар тарафыннан иҗат ителгән җырлар. Җырлаучы образы. Сыйныфта җырларны өйрәнү методикасы. Бәет жанры. Алардагы хис-кичереш, аның сәбәбе буларак фаҗига. Бәетләрне өйрәнү методикасы. Мәкаль-әйтемнәр, табышмаклар. Аларның төзелеш үзенчәлекләрен өйрәнү. Тел үзләштерү барышында аларны куллануның әһәмияте. Дастан жанрына хас сыйфатлар. Дастаннарны төркемләү. Аны уку һәм анализлау. Дастанда сурәтләнгән төп каһарман образы, аның көрәше. Дастаннарны өйрәнү методикасы. Андагы тел-сурәтләү чараларын өйрәнү алымнары.

Тема 7. Работа над составлением конспекта урока по изучению биографии писателя, лирических, эпических, драматических произведения

лекционное занятие (4 часа(ов)):

Конспект уроков.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

практическое занятие (8 часа(ов)):

Конспект уроков

Тема 8. Обучение татарской литературе в старших классах. Методика изучения обзорных тем

лекционное занятие (4 часа(ов)):

Югары сыйныфларда үткәрелә торган дәрес төрләре: күзәтү (обзор) төсендәге дәресләр һәм монографик дәресләр. Күзәтү төсендәге дәресләрне үткәрүнең тәртибе, максаты. Күзәтү төсендәге дәресләрне үткәрү методикасы, анда кулланыла торган ысуллар, алымнар, чаралар. Монографик дәресләрне үткәрүнең тәртибе, максаты, төзелеше. Аларны үткәрү

практическое занятие (4 часа(ов)):

Монографик дщрес конспекты.

Тема 10. Методика изучения литературно-критических статей.

практическое занятие (6 часа(ов)):

Әдәбият дәресендә тәнкыйтьне өйрәнү

Тема 11. ехнологии при изучении татарской литературы

лекционное занятие (4 часа(ов)):

Педагогик технологияләр.

практическое занятие (6 часа(ов)):

Технологияләрне дәрестә куллану.

Тема 12. Интеграционные прмемы обучения на уроках татарской литературы

лекционное занятие (4 часа(ов)):

Әдәбият дәресләрен сәнгатьнең башка төрләре белән бәйләп укыту. Әдәбият дәресләрендә сәнгатьи чараларны куллануның психологик-педагаогик шартлары. Язучы биографиясен өйрәнү, әдәби әсәрне анализлау барышында иллюстрацияләр, портрет һәм пейзаж сурәтләреннән файдалану. Әдәбият һәм рәсем, сынлы сәнгатьнең уртак һәм аермалы якларын күрергә өйрәтү.

практическое занятие (4 часа(ов)):

Әдәбият һәм рәсем, сынлы сәнгатьнең уртак һәм аермалы якларын күрергә өйрәтү. Әдәбият театр сәнгате. Алар арасындагы уртак һәм аермалы яклар. Бер-берсенә тыгыз бәйләнештә торулары. һәм Әдәбият һәм музыканың сәнгатьлелек чараларын чагыштыру. Әдипнең һәм композиторның бер үк сюжетка, текстка мөрәҗәгать итүенең аермалы якларын ачу. Музыкаль әсәрдә әдәби чыганакларны барлап, күзәтеп чыгу. Татар әдипләренең ?музыкаль атмосфераны? кулланулары.

Тема 13. Организация самостоятельной работы учащихся

лекционное занятие (4 часа(ов)):

Мөстәкыйль эш төрләре.

Тема 14. Внеклассная и внешкольная работа по литературе.

лекционное занятие (4 часа(ов)):

Класстан тыш эшләр төрләре.

практическое занятие (4 часа(ов)):

Укытучының дәрескә әзерләнү этаплары. Дәреснең башка шөгыльләр белән бәйләнеше. Укучыларның белем һәм күнекмәләрен искә алу, укучыны эшкә тартуга этәрүче юллар. Укытучы-филологның эш алымнары, аның иҗат лабораториясе.

Тема 15. Методика организации проведения внеклассной работы по литературе.

практическое занятие (6 часа(ов)):

Гамәли эш.

Тема 16. Анализ посещенного в школе урока или спектакля

лекционное занятие (4 часа(ов)):

Сәнгать әсәренә бәя бирү алымнары.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

4.3 Структура и содержание самостоятельной работы дисциплины (модуля)

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
1.	Тема 1. Методика обучения и воспитания в области преподавания литературы как наука и основные ее развития.	5		Сорау-җавап	4	Устный опрс
2.	Тема 2. Отражение литературного образования в стандартах, программах, учебниках	5		дәреслеккә анализ	6	рецензия
3.	Тема 3. Этапы развития методики преподавания татарской литературы	5		чыгыш ясау	10	доклад
4.	Тема 4. Методы, приемы и средства обучения татарской литературе	5		әдәбият дәресенең эшкәртмәсе	6	конспект урока
5.	Тема 5. Изучение произведений с учетом их родовой специфики.	5		әдәби әсәр өйрәнү	10	Конспект
6.	Тема 6. Изучение произведений народного творчества	5		Фолклор жанрлары	9	Конспект
10.	Тема 10. Методика изучения литературно-критических статей.	6		Тәнкыйть белән танышу	9	Мәкалә язу
16.	Тема 16. Анализ посещенного в школе урока или спектакля	7		Спектакль карау	9	рецензия язу
	Итого				63	

5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения

Использование деловых и ролевых игр, проведение тренингов, компьютерных технологий и интернет ресурсов.

6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов

Тема 1. Методика обучения и воспитания в области преподавания литературы как наука и основные ее развития.

Устный опрс, примерные вопросы:

Сорау-җавап

Тема 2. Отражение литературного образования в стандартах, программах, учебниках

рецензия, примерные вопросы:

Дәреслеккә бәя.

Тема 3. Этапы развития методики преподавания татарской литературы

доклад, примерные вопросы:

Чыгыш ясау

Тема 4. Методы, приемы и средства обучения татарской литературе

конспект урока, примерные вопросы:

Дәрестә ысулларны дөрес куллану

Тема 5. Изучение произведений с учетом их родовой специфики.

Конспект, примерные вопросы:

Эпик, лирик, драма әсәренә конспектлар.

Тема 6. Изучение произведений народного творчества

Конспект, примерные вопросы:

Фольклорны бәяләү

Тема 7. Работа над составлением конспекта урока по изучению биографии писателя, лирических, эпических, драматических произведения

Тема 8. Обучение татарской литературе в старших классах. Методика изучения обзорных тем

Тема 10. Методика изучения литературно-критических статей.

Мәкалә язу, примерные вопросы:

Мәкалә язарга өйрәнү.

Тема 11. ехнологии при изучении татарской литературы

Тема 12. Интеграционные прмемы обучения на уроках татарской литературы

Тема 13. Организация самостоятельной работы учащихся

Тема 14. Внеклассная и внешкольная работа по литературе.

Тема 15. Методика организации проведения внеклассной работы по литературе.

Тема 16. Анализ посещенного в школе урока или спектакля

рецензия язу, примерные вопросы:

Каралган спектакльне бәяләү

Итоговая форма контроля

зачет и экзамен (в 5 семестре)

Итоговая форма контроля

зачет и экзамен (в 7 семестре)

Примерные вопросы к :

Татар әдәбиятын укыту теориясе һәм методикасыннан имтихан сораулары (Вопросы к экзамену)

1. Фән буларак әдәбият укыту технологияләре һәм методикасы. Предметы, эчтәлеге.
2. Әдәбият укыту методикасынын бурычлары, структурасы.
3. Әдәбият укыту методикасының методологик нигезләре.
4. Әдәбият укыту методикасының фанни-тикшеренү ысуллары.
5. Хәзерге мәктәп алдында торган бурычлар. Бу турыда Татарстан хөкүмәте кабул иткән карарлар.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

7. Мәктәптә укыту предметы буларак әдәбият, аны укытуның бурычлары, әһәмияте, эчтәлеге. Башка предметлар арасында тоткан урыны. . Әдәбият укытуда предметара бәйләнеш. Аның әһәмияте, асылы.

8. Бүгенге әдәбият дәресе. Әдәбият дәресе төзелешендәге төрлелек, структурасының вариантлары. Дәрестә яңа технологияләр куллану юнүлешләре.

9. Урта мәктәп укыту планнарында татар әдәбиятының урыны. Әдәбиятны укыту принциплары.

10. Әдәбият укыту программалары. Аларның төзелеш принциплары һәм эчтәлеге.

11. Татар мәктәп - мәдрәсәләрендә әдәбият укытуның тарихы. Анда әдәбият укытуның бурычлары һәм кулланылган алымнар.

12. XIX гасырда әдәбият укытуның торышы. Бу чорда төзелгән уку китаплары. Аларда әдәбият укытуны күзаллау.

13. К.Насыйриның әдәбият укыту юнәлешендә эшчәнлеге.

14. XX гасыр башында татар әдәбиятын укытуның торышы. Бу чорда дөнья күргән яңа дәреслекләр, уку китаплары. Аларда әдәбият укытуның методик үзенчәлекләре.

15. XX гасыр башында әдәбият укыту методикасының фән буларак формалашуы, карашлар терлелеге (Г.Тукай, Г.Ибраһимов, Г.Сәгьди һ.б.).

16. Г.Тукай, Г.Ибраһимов, Г.Сәгъдинең методик карашлары,.әдәбият методикасын үстерүгә керткән өлешләре. Алар калдырган методик мирас.

17. 1917 ел инкыйлабыннан соң мәгариф өлкәсендәге үзгәрешләр. Комплекслы программалар. Элекке методик мираска мөнәсәбәт.

18. 1930 елларда әдәбият укыту. Мәктәпләрдә проект методы. Ул елларда төзелгән программалар. 1937 елда X-XI сыйныфларда "әдәби уку" курсы кертелү, аның максаты эчтәлеге.

19. 1940-50 нче елларда әдәбият укыту методикасы өлкәсендә махсус хезмәтләр. Әдәбият укыту методикасын үстерүгә өлеш керткән педагог-методистлар.

20. 1960-80 елларда методиканың үсешенең торышы. Бу өлкәгә караган фәнни хезмәтләр. Методиканың гомумтеоретик мәсьәләләрен эшләүче галимнәр.

21. Методиканың аерым мәсьәләләрен тирәнтен өйрәнүчеләрнең хезмәтләренә күзәтү (В.Хаков Ф.Галимуллин, И.Бәширова һ.б.).

22. Әдәбият укыту методикасының бүгенге торышы, үсеш перспективалары.Әдәбият укытуда традиия һәм яңачалык.

23. Метод төшенчәсе. Аны классификацияләү мәсьәләсе. Әдәбият укытуның ысуллары: ижади (сәнгатьле) уку, эзләну (эвристик), күчермә (репродуктив), тикшеренү.

24. Алым төшенчәсе. Әдәбият дәресләрендә кулланыла торган алымнар. Аны кулланганда укытучы һәм укучы эшчәнлеге.

25 Әдәбият укыту чаралары. Әдәбият укытуда төп чараларга характеристика бирергә. Әдәбият укытуда ярдәмче чаралар.

26. Әдәбият дәресе. Аны теркемләү (классификация) принциплары. Әдәбият укыту методикасы өчен Н.И.Кудряшев тарафыннан эшләнгән махсус классификация. Дәрес төрләре.

27. Әдәбият укытучысы. Аның шәхси, иҗади эш стиле һәм алымнар төрлелеге. Педагогик этикет.

28. Мәктәптә әдәби әсәрне өйрәнү этаплары: кереш дәресләр, әдәби әсәрне уку һәм анализлау, йомгаклау, бәяләү.

29. Кереш дәресләр, аларның төрләре, үткәрү методикасы.

30. Әсәр өйрәнүнең нигезе буларак - сыйныфта уку. Әсәр укуны оештыру методикасы.

31. Әдәби әсәрне анализлау. Мәктәп анализы һәм фәнни анализ. Мәктәп анализының төрләре.

32. Мәктәптә әдәби әсәрне анализлау юллары: "автор артыннан бару", бразлар системасы аша анализлау, проблемалы-тематик, структур, мәдәни-тарихи, чагыштырма һ.б. анализ юллары.

33. Йомгаклау дәресләре. Аларның төрләре. Әдәби әсәрне бәяләү үзенчәлекләре.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

34. Әдәби әсәрне төр һәм жанр үзенчәлекләрен исәпкә алып укыту.
35. Эпик әсәрләрне мәктәптә анализлау тәртибе, юллары.
36. Лирик төргә хас үзенчәлекләр. Мәктәптә лирик әсәрләрне анализлау тәртибе.
37. Драма төренә хас сыйфатлар. Драма әсәрләрен мәктәптә анализлау тәртибе, үзенчәлекләре.
38. Лиро-эпик жанрлар. Аларны уку һәм анализлау үзенчәлекләре.
39. Мәктәптә халык авыз иҗаты әсәрләрен өйрәнү максатлары, тәртибе. Фольклор жанрларын (әкият, мәзәк, җыр, мәкаль-әйтемнәр, бәет, дастан) үзләштерү үзенчәлекләре.
40. Мәктәптә әдәби-теоретик төшенчәләрне өйрәтүнең максатлары, тәртибе. Программа һәм дәреслекләрдә аларның бирелеше.
41. Әдәби әсәрнең теле өстендә эшләү методикасы. Язучы стиле, чор стиле.
42. Әдәбият дәресләрендә сөйләм үстерүнең әһәмияте, максатлары. Һәр дәрестә сөйләм үстерү һәм махсус сөйләм үстерү дәресләре Телдән һәм язма сөйләм үстерүләре. Аларның төрләре. Мәктәптә сочинение язу. Аның төрләре. Сочинениегә куелган таләпләр.
43. Күзәтү төсендәге дәресләр. Аларның эчтәлеге, төзелеше. Әлеге дәресләрне уздыру методикасы.
44. Монографик темалар. Аларның эчтәлеге, төзелеше. Ул дәресләрдә әсәрләрне укуны һәм анализлауны оештыру.
45. Мәктәптә язучы биографиясен өйрәнү дәресләре. Аларны уздыру алымнары.
46. Класстан тыш уку дәресләренең төзелеше, бурычлары һәм әһәмияте. Оештыру алымнары, уздыру методикасы.
47. Әдәбият белән бәйле класстан тыш эшләр. Аларның төрләре, оештыру алымнары, үткәрү методикасы.
48. Әдәбияттан факультатив дәресләр. Аларны төркемләү оештыру һәм уздыру методикасы.
49. Дәрес планы, аңа куелган таләпләр. План төрләренә характеристика.
50. Әдәбият дәресләренә анализ ясау методикасы. Үзанализ.
51. Әдәбият укытуда предметара бәйләнеш. Аның әһәмияте, асылы, дәрестә тормышка ашырунын төп алымнары.
52. Укучыларның белемен бәяләүдә контрольнеж эчтәлеге һәм формалары.
53. Әдәбият дәресләрендә укучыларны мөстәкыйль эшләргә өйрәтү төрләре һәм юнәлешләре.
54. Әдәбият дәресләрендә интергациялe укыту.
55. Әдәбият дәреләрендә үстерелешле укыту технологияләрен куллану юнәлешләре.
56. Укытудагы яңа технологияләрнең асылы.

7.1. МӨСТӘКЫЙЛЬ ЭШ ӨЧЕН ҮРНӘК БИРЕМНӘР КОНТРОЛЬ СОРАУЛАР ГАМӘЛИ СОРАУЛАР

1. Татар әдәбиятыннан V сыйныф дәреслек-хрестоматиясенен төзелеше, анын белән эшләү үзенчәлеге.
2. Татар әдәбиятыннан VI сыйныф дәреслек-хрестоматиясенең, төзелеше, аның белән эшләү үзенчәлеге.
3. Татар әдәбиятыннан VII сыйныф дәреслек-хрестоматиясенең төзелеше, аның. белән эшләү үзенчәлеге.
4. Татар әдәбиятыннан VIII сыйныф дәреслек-хрестоматиясенең төзелеше, аның белән эшләү үзенчәлеге.
5. IX сыйныф дәреслек һәм хрестоматиясенең төзелеше.
6. X сыйныф дәреслек һәм хрестоматиясенең төзелеше.
7. XI сыйныф дәреслек һәм хрестоматиясенең төзелеше.
8. V сыйныф дәреслегендәге эпик төргә кергән әсәрләрне анализларга.
9. V сыйныф дәреслек-хрестоматиясеннән автобиографик жанрга мисал китерергә һәм фикерне исбатларга.
10. Монографик дәрес буларак Габдерәхим Утыз Имәни иҗатын өйрәнү алымнары.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

11. У-XI сыйныфларда әдәби-теоретик төшенчәләр. Алар белән эшләү үзенчәлеге..
12. V-VIII сыйныфта лирик, лиро-эпик әсәрләрне өйрәнү үзенчәлеге.
13. Мәктәптә халык авыз иҗаты әсәрләрен уку һәм анализлау.
14. Мәктәптә М.Мәһдиев иҗатын өйрәнү.
15. Мәктәптә Хәсән Туфан ижатын өйрәнү.
16. Мәктәптә Габдулла Тукай иҗатын өйрәнү.
17. И.Мәктәптә Галиәсгар Камал иҗатын өйрәнү.
18. Мәктәптә Галимҗан Ибраһимов ижатын өйрәнү.
19. Мәктәптә И.Юзеев иҗатын өйрәнү үзенчәлекләрен ачарга. VI сыйныфта И.Юзеев иҗаты буенча дәрес планы төзергә.
20. VII сыйныфта "Сөембикә бәете" буенча дәрес үткәрү үзенчәлеге. Дәрес планы төзергә.
21. .Мәктәптә Гаяз Исхакый иҗатын өйрәнү.
22. Мәктәптә Фатих Кәрим иҗатын өйрәнү. "Кыңгыраулы яшел гармун" поэмасын анализлау буенча дәрес планы төзергә.
23. VIII сыйныфта әдәби-теоретик төшенчәләрне өйрәнү. Мисал нигезендә дәлилләргә.
24. .Мәктәптә Һади.Такташ ижатын өйрәнү. Төрле программаларга нигезләнеп теманы үзләштерүдәге аермалыклар.
25. Мәктәптә Сибгат Хәким иҗатын өйрәнү.
26. Мәктәптә балалар әдәбиятын өйрәнү үзенчәлекләре.
27. 1Х сыйныфта Алтын Урда чоры әдәбиятын өйрәнү үзенчәлеге.
28. 1Х сыйныфта Казан ханлыгы чоры әдәбиятын өйрәнү үзенчәлеге.рес
29. IX сыйныфта Каюм Насыйри иҗатын өйрәнү.
30. Х сыйныфта монографик тема буларак Мәҗит Гафури иҗатын өйрәнү.
31. Х сыйнфта монографик тема буларак Нәҗип Думави иҗатын өйрәнү.
32. XI сыйныфта "Хәзерге татар әдәбияты" темасын өйрәнү.
33. Мәктәптә хикәя, повесть, роман жанрындагы әсәрләрне өйрәнү үзенчәлекләре.
34. Мәктәптә мәсәл жанрын өйрәнү.
35. Мәктәптә баллада, поэма жанрының бирелеш эволюциясе. Укытучыларга аны өйрәтү методикасы.
36. Яңа технологияләргә нигезләнеп дәрес структурасын үзгәртү алымнары.

7.1. Основная литература:

.Методика преподавания литературы в школе: учебно-методическое пособие для студентов дневного и заочного отделений филологического факультета / Казан. гос. ун-т, Филол. фак.; [авт.-сост. В.Р. Аминева, Р.И. Галеева, Н.Г. Махинина].?Казань: [Казанский государственный университет], 2010.?127 с.

Романчева Е.С. Введение в методику обучения литературе: учеб. пособие/ Е.С.Романичева, И.В.Сосновская. - М.: ФЛИНТА: наука, 2012. - С.14-34.

Романичева, Е. С. Введение в методику обучения литературе [Электронный ресурс] : учеб. пособие / Е. С. Романичева, И. В. Сосновская. - М.: ФЛИНТА : Наука, 2012. - 208 с. http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=455683

Пранцова, Г. В. Методика обучения литературе [Электронный ресурс] : практикум / Г. В. Пранцова, Е. С. Романичева. - М.: ФЛИНТА : Наука, 2012. - 272 с. http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=455692

7.2. Дополнительная литература:

. Теория обучения: учебное пособие / Под ред. Г.И. Ибрагимова. [Ибрагимова Е.М., Андрианова Т.М.] - М. :Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2011. - 383 с.http://www.bibliorossica.com/

2. Әминев А.Г., Сайкин Ш.Р. V-VII классларда әдәбият укыту методикасы /Абдулла Әминев, Шәриф Сайкин. - Казан: Татар. кит. нәшр., 1965Әминев А.Г., Әдһәмова Г.М. Урта мәктәптә әдәбият укыту методикасы / А.Г.Әминев. - Казан: Тат. кит. нәшр., 1977.

2. Әминев А.Г., Сайкин Ш.Р. V-VII классларда әдәбият укыту методикасы /Абдулла Әминев, Шәриф Сайкин. - Казан: Татар. кит. нәшр., 1965

3. Беленький Г. Теория литературы в средней школе /Г.Беленький. - М.: 1976.

4. Бәширова И.Б. Сүз белән сурәт ясау. (Әдәбият укытучысына ярдәмгә) /Илида Бәширова. - Казан: Татар. кит. нәшр., 1974.

5. Галимуллин Ф.Г. Укучыларны сәнгатьле укырга өйрәтү / Фоат Галимуллин. - Казан: 1988.

6. Есин А.Б. Принципы и приемы анализа литературного произведения: Учебное пособие. - 8-е изд. /А.Б.Есин. - М.: Флинта: Наука, 2007. - 248 с.

7. Закирҗанов Ә.М. Мәктәптә татар әдәбиятын укыту мәсьәләләре: Укытучылар өчен методик кулланма / Әлфәт Закирҗанов. - Казан: Мастер Лайн, 1997.

8. Исламов Ф.Ф. Мәктәптә халык авыз иҗаты әсәрләрен өйрәнү /Фәнис Исламов. - Казан: 1988.

9. Исмәгыйлева С.Г. Мәктәптә драма әсәрләрен өйрәнү /Сания Исмәгыйлова. - Казан: 1983.

10. Исмәгыйлева С.Г. IV-VIII классларда лирик әсәрләрне өйрәнү /Сания Исмәгыйлова. - Казан: 1985.

11. Курбатов Х.Р. Шигырь энҗеләре ничек барлыкка килә?/Хәлиф Курбатов. - Казан: Фикер, 2002.

12. Леонов С.А. Речевая деятельность на уроках литературы в старших классах: Методические приемы творческого изучения литературы: Методическое пособие. /С.А.Леонов. - М.: Флинта: Наука, 1999.

13. Лотфи Г.Ф., Сайкин Ш.Р. Әдәби уку методикасы: V-VII классларда әдәбият укытучылар өчен кулланма. /Галимҗан Лотфи, Шәриф Сайкин. - Казан: Таткнигоиздат, 1956.

14. Мещеряков В.Н. Жанры школьных сочинений: Теория и практика написания: Учебно-методическое пособие для студентов и учителей-словеников /М.Н.Мещеряков. - М.: Флинта: Наука, 1999.

15. Нигъмәтуллин Ә.З. Урта мәктәптә татар әдәбиятын өйрәнүнең фәнни-методик нигезләре /Әхәт Нигъмәтуллин. - Казан: Татар. кит. нәшр., 1983.

16. Поварисов С. Мәктәптә әдәби әсәрнең телен өйрәнү /Суфиян Поварисов. - Казан: Татар. кит. нәшр., 1978.

17. Поварисов С. Сүз һәм сәнгатьле сөйләм. Укытучылар, укучылар, студентлар, аспирантлар, язучылар һәм журналистлар өчен теоретик-методик кулланма./Суфиян Поварисов. - Уфа: Башкортстан "Китап" нәшр., 1997. - 224 б.

18. Хаков В.Х. Мәктәптә язучыларның тел үзенчәлекләрен өйрәнү /Вахит Хаков. - Казан: Татар кит. нәшр., 1984.

19. Эскальнек А.Я. Основы литературоведения. Анализ художественного произведения: Практикум /А.Я.Эскальнек. - М.: Флинта: Наука, 2003.

7.3. Интернет-ресурсы:

Книгофонд - www.knigafond.ru

Универсальная энциклопедия ?Википедия? - ?www.wikipedia.ru

Фундаментальная библиотека Русская - ?www.feb-web.ru

Электронная библиотека и материалы сайта КФУ - ?www.ksu.ru

Электронные словари - ?www.slovari.ru

8. Материально-техническое обеспечение дисциплины(модуля)

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Освоение дисциплины "Методика обучения и воспитания в области татарской литературы" предполагает использование следующего материально-технического обеспечения:

Мультимедийная аудитория, вместимостью более 60 человек. Мультимедийная аудитория состоит из интегрированных инженерных систем с единой системой управления, оснащенная современными средствами воспроизведения и визуализации любой видео и аудио информации, получения и передачи электронных документов. Типовая комплектация мультимедийной аудитории состоит из: мультимедийного проектора, автоматизированного проекционного экрана, акустической системы, а также интерактивной трибуны преподавателя, включающей тач-скрин монитор с диагональю не менее 22 дюймов, персональный компьютер (с техническими характеристиками не ниже Intel Core i3-2100, DDR3 4096Mb, 500Gb), конференц-микрофон, беспроводной микрофон, блок управления оборудованием, интерфейсы подключения: USB,audio, HDMI. Интерактивная трибуна преподавателя является ключевым элементом управления, объединяющим все устройства в единую систему, и служит полноценным рабочим местом преподавателя. Преподаватель имеет возможность легко управлять всей системой, не отходя от трибуны, что позволяет проводить лекции, практические занятия, презентации, вебинары, конференции и другие виды аудиторной нагрузки обучающихся в удобной и доступной для них форме с применением современных интерактивных средств обучения, в том числе с использованием в процессе обучения всех корпоративных ресурсов. Мультимедийная аудитория также оснащена широкополосным доступом в сеть интернет. Компьютерное оборудованием имеет соответствующее лицензионное программное обеспечение.

Лингафонный кабинет, представляющий собой универсальный лингафонно-программный комплекс на базе компьютерного класса, состоящий из рабочего места преподавателя (стол, стул, монитор, персональный компьютер с программным обеспечением SANAKO Study Tutor, головная гарнитура), и не менее 12 рабочих мест студентов (специальный стол, стул, монитор, персональный компьютер с программным обеспечением SANAKO Study Student, головная гарнитура), сетевого коммутатора для структурированной кабельной системы кабинета.

Лингафонный кабинет представляет собой комплекс мультимедийного оборудования и программного обеспечения для обучения иностранным языкам, включающий программное обеспечение управления классом и SANAKO Study 1200, которые дают возможность использования в учебном процессе интерактивные технологии обучения с использование современных мультимедийных средств, ресурсов Интернета.

Программный комплекс SANAKO Study 1200 дает возможность инновационного ведения учебного процесса, он предлагает широкий спектр видов деятельности (заданий), поддерживающих как практики слушания, так и тренинги речевой активности: практика чтения, прослушивание, следование образцу, обсуждение, круглый стол, использование Интернета, самообучение, тестирование. Преподаватель является центральной фигурой процесса обучения. Ему предоставляются инструменты управления классом. Он также может использовать многочисленные методы оценки достижений учащихся и следить за их динамикой. SANAKO Study 1200 предоставляет учащимся наилучшие возможности для выполнения речевых упражнений и заданий, основанных на текстах, аудио- и видеоматериалах. Вся аудитория может быть разделена на подгруппы. Это позволяет организовать отдельную траекторию обучения для каждой подгруппы. Учащиеся могут работать самостоятельно, в автономном режиме, при этом преподаватель может контролировать их действия. В состав программного комплекса SANAKO Study 1200 также входит модуль Examination Module - модуль создания и управления тестами для проверки конкретных навыков и способностей учащегося. Гибкость данного модуля позволяет преподавателям легко варьировать типы вопросов в тесте и редактировать существующие тесты.

Также в состав программного комплекса SANAKO Study 1200 также входит модуль обратной связи, с помощью которых можно в процессе занятия провести экспресс-опрос аудитории без подготовки большого теста, а также узнать мнение аудитории по какой-либо теме.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Каждый компьютер лингафонного класса имеет широкополосный доступ к сети Интернет, лицензионное программное обеспечение. Все универсальные лингафонно-программные комплексы подключены к корпоративной компьютерной сети КФУ и находятся в едином домене.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе "КнигаФонд", доступ к которой предоставлен студентам. Электронно-библиотечная система "КнигаФонд" реализует легальное хранение, распространение и защиту цифрового контента учебно-методической литературы для вузов с условием обязательного соблюдения авторских и смежных прав. КнигаФонд обеспечивает широкий законный доступ к необходимым для образовательного процесса изданиям с использованием инновационных технологий и соответствует всем требованиям новых ФГОС ВПО.

Технические средства (презентационное оборудование), необходимые для проведения практических занятий:

1. Мультимедийный компьютер (ноутбук)
2. Мультимедийный видеопроектор и презентационный экран.
3. Выход в Интернет.

Программа составлена в соответствии с требованиями ФГОС ВПО и учебным планом по направлению 44.03.05 "Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки)" и профилю подготовки Родной (татарский) язык и литература и иностранный язык (турецкий) .

Автор(ы):
Каюмова Г.Ф. ____________________
"__" _________ 201 __ г.

Рецензент(ы):
Сайфулина Ф.С. ____________________
"__" _________ 201 __ г.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ